

The Psychological and Halachic History of Rosh Hashana As a Chag

שרה שץ

saraschatz01@gmail.com

אלול תשפ"ג

Introduction: Internal Conflict

1. ויקרא פרשת אמור פרק כג: כג-כה

(כג) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (כד) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זְכוֹרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ: (כה) כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם אֵשֶׁה ה': ס

Speak to the children of Israel, saying: In the seventh month, on the first of the month, **it shall be a Sabbath for you, a remembrance of [Israel through] the shofar blast, a holy occasion.**

2. במדבר פרשת פינחס פרק כט:א

(א) וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם:

And in the seventh month, on the first day, there shall be a **holy convocation** for you; **you shall not perform any mundane work. It shall be a day of *tru'ah*** for you.

3. טור אורח חיים הלכות ראש השנה סימן תקפב

וּכְתַב רַב הַאי מְנַהֵג לְוֹמֵר מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׁשׁוֹן אֲלֵא אֶת יוֹם הַזְכוֹרוֹן הַזֶּה זְכוֹרוֹן תְּרוּעָה...

And Rav Hai writes that **there is no minhag to say "moadim l'simcha, chagim u'zmanim l'sasson", but rather [just] "*et yom hazikaron hazeh, zichron tru'ah*"...**

4. שולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש השנה סימן תקפב:ח

אֵינּוּ אוֹמֵר: מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה, חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׁשׁוֹן; וְכֵן אֵינּוּ אוֹמֵר: וְהִשְׂיֵאנוּ; וּבַתְּפִלָּה מוֹסֵף אֵינּוּ אוֹמֵר: וְאֵין אִנּוּ יִכּוֹלִין לַעֲלוֹת וּלְרִאוֹת לַפְּנִיךְ, אֲלֵא וְאֵין אִנּוּ יִכּוֹלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ לַפְּנִיךְ וְחוֹתְמִין ז' ז' {וּדְבַרְךְ אִמֵּת וְכוּלִי} (טור).

We do not say "holidays for joy, pilgrimages and times for happiness" and we do not say "and grant for us...". During Mussaf, we do not say "we are unable to ascend and be seen before You." Instead, we say "we are unable to perform our obligations for You," (and we conclude the blessing with "Your word is truth etc." (Tur)).

5. טור אורח חיים הלכות ראש השנה סימן תקצו

וְאוֹכְלִין וְשׁוֹתִין וְשִׂמְחִין וְאֵין לְהַתְעַנּוֹת בּוֹ כֻּלָּל

And you should eat and drink and be merry and you should not fast at all.

6. שולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש השנה סימן תקצו:א

אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וְשִׂמְחִים, וְאֵין מִתְעַנִּין בְּר"ה וְלֹא בִשְׁבַת שׁוֹבָה; אִמְנֵם לֹא יֵאָכְלוּ כָּל שִׁבְעִים, לְמַעַן לֹא יִקְלוּ רֵאשִׁם וְתִהְיֶה יִרְאָת ה' עַל פְּנֵיהֶם.

One eats, drinks and is merry [on Rosh Hashanah.] We do not fast, whether on Rosh Hashanah, nor on Shabbos Shuva (the Shabbos of Repentance which is between R'H and Yom Kippur). **However, people should not eat to complete satiation, so that they do not reach light-headedness, and that the fear of God should remain on them.**

7. נחמיה פרק ח:ב, ט-יב

(ב) וַיְבִיא עֲזָרָא הַכֹּהֵן אֶת הַתּוֹרָה לְפָנֵי הַקְּהָל מֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה וְכָל מִבֵּין לְשִׁמְעַע בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי: [...] (ט) וַיֹּאמֶר נְחֻמְיָה הוּא הַתְּרַשְׁמָא וְעֲזָרָא הַכֹּהֵן הִסְפִּיר וְהִלְוִים הַמְּבִינִים אֶת הָעָם לְכָל הָעָם הַיּוֹם קֹדֶשׁ הוּא לִיקְנוֹק אֲלֵהֶיכֶם אֵל תִּתְאַבְּלוּ וְאֵל תִּבְכּוּ כִּי בּוֹכִים כָּל

נעלה בדין עלות בתרועה, גיא עם דריה לרועיה
בשופר אפתנו ובכרך כריעה, במגינת רעים בגנו אתוררעיה

He has ascended in **judgement to be exalted through the *tru'ah***, causing the valley and its inhabitants to be shattered.

With shofar I will appease him and with bended knee, **through the shield of the beloved in His garden I will be befriended.**

12. רש"י במדבר פרשת בלק פרק כג

ותרועת מלך בו - לשון חבה ורעות...

An expression denoting love and **friendship**...

Case Study #2: הלל

13. תלמוד בבלי מסכת ערכין דף י עמוד ב

ראש השנה ויום הכיפורים דאיקרו מועד ואיקדוש בעשיית מלאכה לימא! משום דר' אבהו, דאמר רבי אבהו, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבש"ע, מפני מה אין ישראל אומרים שירה לפניך בר"ה וביום הכפורים? אמר להן: אפשר, מלך יושב על כסא הדין וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו וישראל אומרים שירה לפני?

On Rosh HaShana and Yom Kippur, which are called an appointed day and also are sanctified with regard to the prohibition against the performance of labor, let us say hallel. Hallel is not recited on those days due to the statement of Rabbi Abbahu, who said that the ministering angels said before the Holy One, Blessed be He: Master of the Universe, for what reason do the Jewish people not recite songs of praise, i.e., hallel, before You on Rosh HaShana and on Yom Kippur? **He said to them: Is it possible that while the King is sitting on the throne of judgment and the books of life and the books of death are open before Him, the Jewish people would be reciting joyous songs of praise before Me?**

14. רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ג:ו

ולא הלל של חנוכה בלבד הוא שמדברי סופרים אלא קריאת ההלל לעולם מדברי סופרים בכל הימים שגומרין בהן את ההלל, ושמונה עשר יום בשנה מצוה לגמור בהן את ההלל, ואלו הן: שמונת ימי החג, ושמונת ימי חנוכה, וראשון של פסח ויום עצרת, אבל ראש השנה ויום הכפורים אין בהן הלל לפי שהן ימי תשובה ויראה ופחד לא ימי שמחה יתירה, ולא תקנו הלל בפורים שקריאת המגילה היא ההלל.

It is not the recitation of *Hallel* on Chanukah alone that is a Rabbinic ordinance, but rather, at all times - i.e., on all the days that the complete *Hallel* is recited, [the obligation to do so] is a Rabbinic ordinance. There are eighteen days during the year when it is a mitzvah to recite the entire *Hallel*. They are: the eight days of Sukkot, the eight days of Chanukah, the first day of Pesach, and the holiday of Shavuot. ***Hallel* is not recited on Rosh HaShanah and Yom Kippur, since they are days of repentance, awe, and fear, and are not days of extra celebration.** The [Sages] did not ordain the recitation of *Hallel* on Purim, because the reading of the Megillah [serves the purpose of *Hallel*].

15. ספר מקראי קודש (הרב צבי פסח פרנק - 1873-1960), ימים נוראים, סימן י

הגאון ר' אברהם ישראל משה סלמון מחרקוב אמר לי בשם הגרי"ז סולובייצ'ק, שאביו הגר"ח העיר על דברי הגמרא, דאין אומרים הלל בראש השנה, משום שספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפניו, והלא אמרו שיר של יום בראש השנה? ותירץ, דדין אמירת הלל שאני, דבעינן שיהא שמחה שלימה, ובראש השנה שאין שמחה שלימה, אין מוכשר לומר הלל, אבל שאר שירות נאמרים אף כשאין השמחה בשלימות.

Rav Avraham Yisrael Moshe Solomon from Charkov said to me in the name of the Brisker Rav that his father, Rav Chaim Soloveitchik, had a question on the gemara in Erchin 10a – don't we say Shir Shel Yom on Rosh Hashana? He answered that the law regarding reciting Hallel is different because it requires a "total happiness", **and on Rosh Hashana when there is not "total happiness"**, we are not equipped to recite Hallel, but other praises we can say even if we don't have total happiness.

Case Study #3: תשובה

16. רמב"ם הלכות תשובה פרק ב:ד

מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני השם בבכי ובתחנונים ועושה ג צדקה כפי כחו ומתרחק הרבה מן הדבר שחטא בו ומשנה שמו כלומר אני אחר ואיני אותו האיש שעשה אותן המעשים ומשנה מעשיו כולן לטובה ולדרך ישרה וגולה ממקומו, שגלות מכפרת עון מפני שגורמת לו להכנע ולהיות עניו ושפל רוח .

Among the paths of repentance is for the penitent to **a) constantly call out before God, crying and entreating**; b) to perform charity according to his potential; c) to separate himself far from the object of his sin; d) to change his name, as if to say "I am a different person and not the same one who sinned;" e) to change his behavior in its entirety to the good and the path of righteousness; and f) to travel in exile from his home. **Exile atones for sin because it causes a person to be submissive, humble, and meek of spirit.**

17. ספר שערי תשובה לרבינו יונה שער א

העיקר השלישי היגון. ישתונן כליותיו. ויחשוב כמה רבה רעת מי שהמרה את יוצרו. ויגדיל יגון בלבבו. וסער מתחולל ברעיוניו. ויאנח במרירות לב.

The third principle is **grief**: His conscience should darken as he thinks about the great evil of one who rebels against his Maker. He should magnify the grief in his heart, experience a storm in his thoughts and sigh with a bitter heart.

18. מדרש תהלים (שוחר טוב; בובר) מזמור ק

עבדו את ה' בשמחה. וכתוב אחד אומר עבדו את ה' ביראה (תהלים ב יא), אם בשמחה היאך ביראה, ואם ביראה היאך בשמחה, אמר ר' אייבו כשתהא עומד בעולם תהא שמח בתפלה ותתיירא מלפני הקב"ה.

One verse states, "Serve the Lord with joy" (Tehillim 100:2), but another verse states, "Serve the Lord with fear" (Tehillim 2:11)! If there is joy, how can there be fear, and if there is fear, how can there be joy? **Rabbi Aivo taught: when you stand in prayer, your heart should be glad, for you are serving the most-high G-d."**

Conclusion: Tekia vs. Terua; Shame vs. Self-Compassion

19. תהלים פרק נא:א-ב

(א) לְמִנְצֵחַ מְזֻמָּר לְדָוִד: (ב) כְּבֹא אֵלָיו נָתַן הַנְּבִיא כְּאֲשֶׁר בָּא אֶל בַּת שֶׁבַע...

(1) For the leader. A **psalm** of David, (2) when Nathan the prophet came to him after he had come to Bathsheba.

20. צדקת הצדיק (ר' צדוק הכהן מלובלין) קכט

בקטרוג היינו אם מגיעו ע"פ משפט לסייעו. בטענות שונות שיש לו. ולכך צריך לבקש רחמי שמים בעת שבא ליטהר על הסיוע. והעצה נגדו הוא השמחה והבטיחות בלב שבודאי הש"י ברוב רחמיו וחסדיו יקבלו בתשובה שלימה לפניו. ותוכו רצוף המרירות הגדול על חטאו שזה ממש דוגמת תשר"ת שעושין בר"ה כידוע דהתקיעות הם לשמחה ושברים תרועה היינו גנוחי גנח וילולי

יילל... ולכך נא' מזמור לדוד בבוא אליו נתן וגו' שהוא הפשוטה שלפניה בשמחה וזמרה בטוח שהש"י יעננו... וגם כי באמת בתשובה שלימה אז משיג תיכף בשעתא חדא ברגעא חדא האור והגילוי וזהו השמחה שלאחריו'.

The advice against this kind of inner doubt is the *simcha* and inner confidence that certainly G-d, in His great compassion and kindness, will accept him as having performed complete *teshuva* before Him, [while at the same time] **he is filled with great bitterness over his sin. This [combination] is perfectly modeled after the *tekia-shevarim-terua-tekia* that is blown on Rosh Hashana, for it is known that the *tekiot* represent *simcha*, and the *shevarim-terua* represent the groan and the wail....** This is why it is stated, "A song of David, when Natan the prophet came to him" (*Tehillim* 51:1), for this [the joyful song even though Natan was accusing David of a terrible sin] is the flat (*peshuta*) *tekia* sound that is sounded before the *terua*, representing the *simcha* and song, confident that G-d will answer him.... And it is also truly a complete *teshuva*, for at that very moment, simultaneously, [he is surrounded by] the light and the revelation, and this is the joy that follows [the *tekia*].

21. "Teshuva and Joy", in *Return and Renewal* by Rav Aharon Lichtenstein, pg. 226

The psalm is historically situated when Natan the prophet comes to King David to rebuke him over his sin with Bat-Sheva. Yet it counterintuitively begins, "*Mizmor le-David*", a term that usually suggests some kind of joy or singing. But what did Natan tell him? That his behavior was utterly immoral and reprehensible! So why the *simcha*? Reb Tzadok says King David's confidence that G-d would answer him is the prior *tekia*, and the rebuke is the middle part, the *terua*. The *tekia* after the rebuke, according to Reb Tzadok, is "the light and the revelation" piercing through the clouds, which coterminous with the *teshuva*. **The grief and the joy are simultaneous...**

22. *Before Hashem You Shall Be Purified: Rabbi Soloveitchik on the Days of Awe. Summarized and Annotated by Arnold Lustiger, pp. 11,13 (1998)*

The mood of *pahad* on Rosh Hashanah is reflected in the well-known Midrash: "The ministering angels asked before the Holy One Blessed Be He, 'Why doesn't Israel sing *Hallel* before You on Rosh Hashanah and Yom Kippur?' He said to them: 'The King sits on His throne of judgment, with the books of life and death open before Him, and Israel should sing praise?'" (*Rosh Hashanah* 32b)... Yet, paradoxically, Rosh Hashanah is also a day of rejoicing. [...] As this transformation takes place, the emotion of *pahad* gives way a new, more mature emotion: *yir'ah* or awe. [...] **The arousal of *pahad* on Rosh Hashanah is not meant to leave the Jew permanently paralyzed. This powerful and ultimately destructive emotion must be transformed into a mobilizing, constructive force during the days leading up to Yom Kippur.** *Yir'ah* suggests reverence and loyalty... The joyful acceptance of G-d as our King reflects a process of spiritual maturation in the penitent. *Yir'ah* in turn prompts introspection and positive, concrete action through the remainder of the intervening days culminating with Yom Kippur. **The transformation of *pahad* to *yir'ah* facilitates the necessary progression from *hirhur teshuvah* on Rosh Hashanah to *teshuva* itself during the remaining days of repentance.**

23. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף יח עמוד א

בראש השנה כל באי העולם עוברין לפניו כבני מרון. מאי כבני מרון? הכא תרגימו כבני אמרנא. ריש לקיש אמר: כמעלות בית מרון. (אמר) רב יהודה אמר שמואל: כחיילות של בית דוד. אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: וכולן נסקרין בסקירה אחת. אמר רב

נחמן בר יצחק: אף אנו נמי תנינא היצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם. מאי קאמר? אילימא הכי קאמר: דברנהו לכולי עלמא ומייחד לבייהו כהדדי - והא קא חזינן דלאו הכי הוא. אלא לאו הכי קאמר: היוצר רואה יחד לבם, ומבין אל כל מעשיהם.

The mishna teaches: On Rosh HaShana **all creatures of the world** pass before Him like ***benei maron***. The Gemara asks: What is the meaning of the phrase *benei maron*? The Gemara answers: Here in Babylonia they interpreted it to mean: Like a flock of sheep [kivnei imarna]. Reish Lakish disagreed and said: Like the ascent of Beit Maron, which was very steep; one standing at the summit could discern all those climbing the mountain with a single look. Rav Yehuda said that Shmuel said another opinion: Like the soldiers of the house of King David, who could be surveyed with a single glance.

24. אורות התשובה פרקו

א. ממעמקים באה התשובה, מעומק גדול זה שאין הנפש היחידית האישית לגביה חטיבה בפני עצמה, אלא המשך מהגדולה ההייתית הכללית. הרצון של התשובה נוגע ברצון העולמי, במקורו העליון, וכיון שהזרם הכביר של שטף החיים הרצוניים פונה להיטיב, מיד נחלים רבים שוטפים בכל מלא היש לגלות את הטוב, ולהיטיב לכל. "גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם, ויחיד שעשה תשובה מוחלין לו ולעולם כולו". בצנור הגדול, שלשד החיים העצמיים שוטף שם, מתגלה האחדות של כל היש במקורו, וברוח - החיים המרחף של התשובה מתחדש הכל לטובה עליונה, מאירה ומצוחצחת.

Teshuvah comes from the depths – **from a great depth in regard to which the individual human spirit is not a self-contained entity but a continuum of the great universal being.** [An individual's] energy for teshuva touches upon the universal drive at its supernal source. And since the might current of the flow of that life-energy turns to do good, immediately many streams flow within the entire fullness of being in order to reveal the good and to do good to all. "Great is teshuva, which brings healing to the world. And when an individual does teshuva, he and the entire world are forgiven (Yoma 86b)." in the great conduit through which the abundance of the essential life flows, the unity of all being at its source is revealed. And in the hovering life-spirit of teshuva, everything is renewed for the sake of a goodness that is supernal, shining and bright.